

בי מדרשא

לעולם אל ימנע אדם את עצמו מביהמ"ד אפילו שעה אחת

רבי אליהו הכהן בייפוס שליט"א – ביהכ"נ דרכי אי"ש

בין הזמנים כהלכה – החששות המצויים למכשול

בזמן שמתכוננים לנופש ראוי במידת האפשר לעשות נופש בימות החול, מכיון שבשבת המכשולות יותר מצויים, (מדי מים, משאבות מים, עירוב הן בהיקף המחיצות הן בגוים ומומרים האוסרים, עירוב תחומין ליוצאים לטייל מחוץ למושב, מקררים, מזגנים, מכשירי מים קרים או מים חמים ועוד), והרבה פעמים כשמבררים לפני כניסת שבת מתברר שא"א להשתמש במים או במקרר וכיו"ב, והחכם עיניו בראשו למנוע מכשול ועגמ"ג, ונפרט חלק מהדברים שיש ליזהר למי שכן נאלץ לנופש בשבת קודש.

ישנם ברזים שהמים החמים מחוברים לגז, ומיד בפתיחת הברז מדליק מבער של גז, והדבר מצוי בבית הארחה שרוצים שיהיה מים חמים למשתמש מיד ללא המתנה, ובפתיחת ברז נמצא שהוא בידים מבעיר ומבשל.

בנידון מדי מים, בהרבה מקומות הם דיגיטליים, וכבר נתפרסמה דעת גדולי ישראל זצוקללה"ה ויבדלחט"א על החששות החמורים בזה.

מדי המים הדיגיטליים היחידים המאושרים לשימוש כפי הוראת גדולי ישראל שליט"א הם חברת ניסקו או אפקון או מדי ורד (בחברות הנ"ל צריך להופיע על המד האותיות MH) חברת רימונים (יופיע על המד MH או BDZ), וחברת ארד דגם כרמל גלאט בלבד, שבהם הפעילות החשמלית מושבתת לחלוטין בשבת, ומתבצעת מדידה מיכנית, ובצאת השבת המערכת מעדכנת את הצריכה שהיתה בשבת למערכת הממוחשבת.

מדי המים למיניהם אשר מופיע בהם הכיתוב שבת שלום על הצג אינם מושבתים בשבת, ופעולת הספירה החשמלית בפנים ממשיכה לפעול כרגיל.

לבירורים וסיוע ניתן לפנות בשעות הערב לטלפון 03-9321065, או למוקד משמרת השבת 072-2164422 מהשעה 10.00 עד השעה 15.00.

בבנינים גבוהים מצוי משאבות מים, וכל בנין שנבנה בעשר שנים אחרונות ומעל חמש קומות יכול להיות שיש בו משאבה חשמלית, המשאבה לוקחת מים מן המאגר שבבנין וכל פתיחת ברז משפיעה תוך כמה שניות על שינוי תדר המשאבה, ולפעמים מופעלת לגמרי מחדש.

בהרבה מאוד בנינים עשו התקן של משמרת השבת שיעבוד בתדר קבוע, והמים המיותרים חוזרים למאגר, אבל עדיין יש מאות בנינים חרדים שהדבר אינו מסודר, ויש לברר לפני היציאה לנופש.

אם בדיעבד הגיע למקום שיש משאבה או מד מים לא כשר, יכול לפתוח מע"ש ברז בכיור ולשים שם כלי ומשם להשתמש כל השבת, אבל הדבר אינו מומלץ כיון שבקל עלול לשכוח ולפתוח כהרגלו.

כל זה מלבד הנידון שהולכת המים היא מכח החשמל שמיוצר בעוה"ר ע"י חילול שבת, ומחמת כן יש להכין מים מערב שבת, אלא דבזה נהגו להתיר מפני כבוד הבריות להוריד את המים, ולהכין מים מע"ש רק לשתייה ונטילת ידים, אבל במדי מים ומשאבות הדבר חמור יותר שיש בדבר חילול שבת ע"י המשתמש בעצמו.

יש לברר על מיחם, א' האם יש בו תרמוסטט שהשימוש במיחם משפיע על הפעלת המיחם, ב' על המדיד, שהנה במיחמים יש צינורית שהמים נכנסים לתוכה ועל פיה אפשר לידע כמה מים יש במיחם, וכשמוזג מים לכוס נכנס מים גם מהמדיד למיחם או לכוס ("חוק כלים שלובים"), וכיון שהמים שבמדיד אינם מבושלים נמצא שמבשל אותם ע"י שמערב אותם במים שבמיחם, וזה אפשר להקל אחרי שעתים של רתיחה כיון שהמים שבמדיד מתערבבים כל הזמן עם המים שבמיחם, ואחרי שעתים מהרתיחה כל המים שנמצאים בין במיחם ובין במדיד הם מים שהתבשלו, ואין בהם משום בישול, ג' בטרמוסטט חשמלי עם משאבה, ג"כ המים במשאבה ובמדיד אינם מתבשלים כשמרתיחים את המים, ושם המים אינם מתערבבים לעולם מעצמם במים שבמיחם, ומתבשלים ע"י המים שבמיחם או במהלך הוצאת המים או כשנמצאים בכוס ומערה עליהם מהטרמוסטט, ולזה הפתרון להוציא שליש כוס מים מע"ש אחרי שהמים רתחו, והמים החדשים שנכנסים למשאבה ולמדיד הם כבר מים שהתבשלו, ובנוסף בחלק מהטרמוסטטים ובפרט בימים קרים המים שבמדיד ובמשאבה מגיעים למצב שיש לחוש שחשיב נצטנן לגמרי, (בנוסף יש לדאוג שלא תצטבר כמות ניכרת של אבנית במים כדי למנוע חשש בורר), ד' קומקום חשמלי אסור להשתמש כיון שיש בזה חשש מוקצה של גחלת, וגם המים יכולים להיגמר ויכבה את עצמו, וכן יש בו הרבה פעמים חשש בורר, ה' יש מיחם גלישה שבאופן קבוע נכנס כל זמן קצוב מים קרים למיחם, ואם יש מים מיותרים הם נשפכים לביוב, ונמצא שכשמוציא מים זה לא גורם להכנסת מים חדשים, וממילא אין כאן נידון של גרם בישול, אבל מ"מ יש דעות שאסור להשתמש במים מדין מים שהוחמו בשבת שאסור אפי' הוחמו בהיתר, (ולחולה או קטן יש להקל).

במכשיר מוסדי למים הקרים יש לוודא שאין השפעה על תרמוסטט, ובמכשיר עם בנק קרח (שיש צינור מסולסל שזורמים בתוכו מי ברז והוא עובר בתוך מים שאינם ראויים לשתייה, והמכשיר מקרר את המים שמבחוץ וכן התרמוסטט מודד את המים הנ"ל שאינם ראויים לשתייה) יש להקל כיון שההשפעה של הוצאת מים מהצינור על התרמוסטט שמודד את המים שמבחוץ רחוקה, אמנם בדרך כלל מגיע עם סנן מים שיש בו חשש בורר.

ובמיני בר ביתי כיום ניתן להשתמש רק בהכשר הבד"ץ העדה החרדית, ובנוסף יש לוודא שאין סנן מים שיש בזה שאלות חמורות בהלכות בורר.

בברזי פרח יש ליזהר טובא שלא לפתוח רק בצד של המים הקרים, וכיון שקשה מאוד להקפיד לפתוח רק בצד אחד

בברזי פרח יש ליזהר טובא שלא לפתוח רק בצד של המים הקרים, וכיון שקשה מאוד להקפיד לפתוח רק בצד אחד